

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

52. An Episcopus existens in peccato mortali peccet mortaliter; non solum quatenus suscipit Sacramentum ordinis; sed etiam quatenus contrahit matrimonium cum Ecclesia? Et quid est sentiendum de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Quapropter in litteris, quas vocant dimissorias, seu expeditionis, eis tantum, non aliis Ecclesias expeditas habentibus Pontifex Maximus iniungit, vt ad Ecclesias sibi commissas se conferant, non quasi statim ad illas incedas obligare illos velit, quarum nulla est spes conuersionis, vel spiritualis profectus sed moneantur spiritualis matrimonij vinculo teneri ad residentiam, earumque conuersionem, & curam statim, atque ab hostili fuerint iugo libera, licet in praesentia ob periculum excusentur, quod tamen nonnulli fortes Episcopi propria constanter posthabita vita per summam charitatem adiuuare: sic Bartholomaeus Bononiensis auctore Leandro Bononiensi in libr. de viris illustrib. Et haec omnia obseruat Gerunda de Episcopo, tom. 2. lib. 8. disp. 10. per totam, vbi probat late Episcopatum esse spirituale coniugium cum sit Ecclesia, & in quo sita essentia matrimonij inter Episcopum & Ecclesiam; & an Episcopatus qua spirituale matrimonium est; dicendus sit Sacramentum, de quo statim infra.

RESOL. LII.

An Episcopus existens in peccato mortali peccet mortaliter, non solum quatenus suscipit Sacramentum Ordinis, sed etiam quatenus contrahit matrimonium cum Ecclesia?

Et quid est sentiendum de matrimonio carnali contracto in peccato mortali? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 52.

Sup. hoc carnali matrimonio. in tom. 2. tr. 6. Ref. 119. & eursim cum eodē Leandro tantum hic citato in alia Ref. eius primae not.

§. 1. **V**idebitur affirmatiue respondendum. Probat, quia qui contrahit matrimonium carnale in peccato mortali peccat mortaliter, vt probat ex multis, me etiam citato Leander de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 5. quast. 11. Ergo, & qui contrahit matrimonium spirituale. Nec obstat dicere, quod matrimonium carnale sit Sacramentum: nam vt probat Gerunda tom. 2. lib. 8. disp. 10. num. 12. Episcopatus qua spirituale matrimonium modo suo dicendum erit Sacramentum, pro quo suppono Sacramentum dupliciter sumi posse, lato modo pro quocunque signo rei factae diuinitus instituto. Secundo proprie pro re, vel caeremonia diuinitus nobis data, quae quidem si vt communis sumatur, etiam se extendens ad Sacramenta veteris legis, solum habet rationem signi verae sanctitatis, & gratiae, vel ab eo non collatae, quod colligo ex Vasquez tom. 2. in 3. p. disp. 128. Hoc supposito, assero Episcopatum qua spirituale matrimonium est, aliquo pacto rationem habere Sacramenti. Primo modo quia, quatenus coniugium spirituale inter Antititem sponsum, & Ecclesiam sponfam spiritualis est signum vnionis, & vinculi perpetui inter Christum, & Ecclesiam, de quo possunt a fortiori pronunciari verba Pauli ad Ephes. 5. *Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo, & Ecclesia.* Cum Episcopus vicem gerens Christi Summi Sacerdotis, & Episcopi animarum nostrarum Ecclesiae particulari se coniungat. Hinc, & secundo modo rationem etiam sibi vindicare constat, cum sit signum efficax gratiae, & characteris quem imprimit, quod eo censu dictum volo, non quasi nouum characterem, nouamque gratiam imprimi, atque infundi contendam, per hoc Sacramentum quatenus coniugium spirituale est, quatenus ordo facer, sed eandem gratiam per hoc Sacramentum multipliciter dari; etenim per illud, vt Ordo Sacer est, gratia significatur, & conferitur instar sanctitatis requisitae ad suprema Episcopalia munera exercenda per auxilia illis proportionata, ab eoque gratia significante requisita. At verò, vbi spirituale matrimonium est, gratiam significat, & confert per modum

vnionis, & spiritualis nexus vinculi, & coniugij quo Episcopus, & Ecclesia coniunguntur, siue spirituales filios producendos, atque educandos, prolemque Christianis Sacramentis, legibus, & moribus imbuendam, siue ad perpetuitatem huiusmodi declarandam, summandamque, siue ad admirabilem vnionem diuini Verbi cum humanitate firmam, omnique expertem mutationis adumbrandam, siue hoc ipsum insolubile coniugium Christi vniuersali cum Ecclesia sua sponsa, cui adhærebit vsque ad consummationem saeculi, dum erimus in via, & postmodum in caelesti patria per aeternitatem. Hoc ipsam de Charactere dico: nam vt Ordo Sacer illum imprimit, quo signatur, & significatur Antistes tanquam minister famulus, & suo modo seruus honoratus, an dispensator. At verò coniugium spirituale characterem imprimit Episcopatus, quo insignitur Episcopus, in sponsum intercedente consecratione, vt mox declarabitur, quod sicut ex Hostiens. & Abb. iudicabam, non inuenitur in corporali coniugio, cui vel ex hoc ipso praestat.

2. Nec aduersus superius dicta valet dicere: Ergo plura Sacramenta habebimus in Ecclesia, & non septem: nam respondeo, hoc coniugium spirituale à nobis asseri esse Sacramentum non quasi distinctum à Sacramento Ordinis, sed Episcopatum dicimus non modo rationem subire Sacramenti, quatenus Ordo facer est, & quidem in omni rigore, sed aliquo etiam pacto, quatenus spirituale coniugium est cum Ecclesia.

3. His suppositis ex Gerunda ad dubium propositum ipse num. 10. sic respondet; *Peccare existimus Episcopum, si Sacramentum proprium Episcopatus consecrationis susciperet absque debita dispositione: ac verò quatenus Episcopatus etiam rationem aliquo pacto subdit Sacramenti in ratione matrimonij, nec quando suam habet firmitatem, nõdumque perpetuum natura sua, solimque dependentem ab absoluta Pontificis potestate: sed quando per impressionem characteris omnimodo censetur perfectum, cum quo, & infunditur gratia, & deinceps auxilia ad illum ordinem exercendum, & gratiam, & proportionata etiam auxilia ad matrimonium obeundum rite contractum. Quamobrem tunc si obicem poneret, atque in peccato esset, peccaret sane peccato sacrilegij, vno quidem numerico, formalitates vero distinctas habente malitia, quatenus contra effectum Sacramenti proprie sumpti in ratione Ordinis: & aliquoties accepti in rationem matrimonij spiritualis. Ita ille, & ego.*

RESOL. LIII.

An si aliquis non Sacerdos consecraretur Episcopus, consecratio esset inualida?

Et obseruatur, quod quando antiquitus Subdiaconatus non numerabatur inter sacros Ordines, scilicet ante B. Gregorium, nullus Subdiaconus poterat ad Episcopatum promoveri absque Papa dispensatione, sed non potest.

Et additur, quod nullus assumitur ad Ecclesiam Cathedralen, nisi habeat sacrum Ordinem.

Idem est dicendum de Archiepiscopis, Patriarchis, & Primatibus. Ex part. 12. tract. 1. Ref. 63.

§. 1. **Q**uod est quaerere, an consecrationis Episcopalis substantia per se Iure diuino ordinem sacerdotalem, requirat; an verò solum ex Ecclesiae praecocepto id postulet; duae sunt opiniones, teste Coarctuua lib. 1. variar. resolut. cap. 10. num. 15. Prima ferè communi Canonici iuris Interpretum consentu recepta est, cum ordinem sola iuris, & praecocepta Canonici